

სტამბა და რედაქცია
ტფილისი, სახალისი ქ.,
სათ. აზნაური ქარვასლი.
სტამბის-მშენებელი ვახუშტი დასავლეთ
მხარეთა რედაქციის ფონის
18-2 საათებზე და საღამოს 6-7
და 8-9 ს.ს. წიგნის მაღაზიის.
სულ-მოუწერავ წევრებს რე-
დაქცია არ ბეჭდვს.
პრინციპალ-მფლობელი რედაქ-
ციის-მფლობელი უფლებად.
ტელეფონი № 363

საბუნებრივი

სურველ-დღიური სახალხო გაზეთი

გაზეთის ფასი
ერთი წელი 6 მანეთი, ერთი
თვეთ 60 კაპ.
ათათი ნომერი 3 კაპაი
ფასი ვაჭრებთან
წევრებთან სტრამონი პირველ
გვერდზე 10 კაპი, მეორეზე 5 კ.
თიბრაქია და რელიჯია
„**Дневной Курьер**“
Тифлиси, Дворянская. უა. დ.
Дворянская.
Телефонъ № 363.

დრამატ. საზოგ. დროებითი თავმჯდომარე ამით იუწყება, რომ
ამათულ ღარიბთა საზოგადოების
საბუნებრივი კრება
დანიშნული 25 სექტემბერს, საღამოს 7 საათზე, სათავად-აზნაური
ბაქის ღარიბთა
გამკვლავს ზეო წყაროს ამოსანჯვრად იმით მკვარ, რომელიც გამკ-
ვარის წყაროთაზე უნდა განსახდეს. (5-2)

წიგნის გალავნი
მიხეილ გაჩეჩილასისა
(იგივე „**შლხისი**“ აზნაურისა)
ვაუწყებთ პატივცემულ საზოგადოებას, რომ ჩვენ გავცენით
დ. **შანიდლავი**, ჩუბინის სახლში
წიგნებისა და სავსცდლობითი ნივთიერების ძალდას
მლობაში გვექვს უფლებდარი ქართული გამოცემისა და სახელმძღვ-
ნელოები. ვცისრულობთ იგრეთვე სხვა-დასხვა წიგნების გამოწერას.
წილებთ წიგნებს საყოფისობი განსაყილთ და იგრეთვე ვაძლევთ ჩვენც
ჩვენს გამოცემებს.
მლობათონ გვხსნით გვექვს **წიგნების საბაზარი სახალხო**,
სადც მზადდება წიგნები სუფთად, იფულ და სწრაფად.
სოფლის მასწავლებლებს სხელმძღვანელო წიგნები, რეკლამა და ს. დავთ.
მობათ ძლიერ დაღუბულ ფასად.
მსურველს შეუძლიან შეამკროთის შედეგის აღრეობა:
Квирили. Книжный магазинъ М. Гачечиллазе. (15-7)

გამოვიდა და იხილება
დ. **მორღოვიძის** ისტორ. რომანი აფხაზეთის ცხოვრებიდან
ამირანის შვილი
თარგმნილი თ. სახლგაის-მიერ
ფასი 1 მანეთი. (10-8)

მალე აქვან გამოცემების გამო
იფულ იხილება **მულაბაბაი თუთიყუხაი**
იქვე ვაფულაობენ
კავკასიის ნდირებს **ცხოველად**:
იმებს, ვეირანებს, შურთებს, ჯიხებს, ვა-
რუტულ თებს და სხვა ვარუტულ ცხოველთა.
მსურველნი მიმართვას: მახულის ქუჩა, №
106, პრამოვის სახლში. ჭიკოლაძე

ღვინის სარდავი

„იკალთო“
თ. გიორგი და ლუარსაბ მაყაშვილებისა
გლოიების პრესექტი, ანტიონის სხლი, სხტ.
„როსსას“ გეგმ, მხლი თეატრის გვერდზე.
ამით აუწყებს საზოგადოებას, რომ ჩვენ გვ-
ხსენით საყოფარი მოხალისის ღვინის სარდავი
„იკალთო“
მობითი 20 კაპ. ვიდრე 1 მანეთამდე,
ვეღრითი ფასი დაკლებულია.
Винный складъ
Князей Г. и Л. Макасыыхъ
подъ фирмой
„ИКАЛТО“
Тифлиси, Головинский проспектъ, д. Ан-
тонецова, подъ гост. «Россія» (75-19)

მეიმი თუგანოვი
ღებულობს ავადმყოფებს ქალების
სტრუქტურა უფლებდ-ღე 1-2 სა-
ათამდე.
მხარის ქ. № 6, სხ. ვარლამოვის
Д-ръ Тумановъ
Куки. Мадеровская ул. № 6.

გვამენები
ქუთაისის სამეურნეო სასწავლებლის
პირველ კლასში შემოსავლი
დაწვევას 23 სექტემბერს და გათავ-
დება 25-ს. (5-4)

მხატვარი
გ. გაბაშვილი
გამკვთილობს აქლამეს კავკასიის
სამხატვრო საზოგადოების დარბა-
ზში, გრიბოლევის ქ. № 5. მსუ-
რველთ იდრევე უნდა ჩაეწერნენ.
(10-2)

მეიმი
სამი მოთხი სასწავლოთი
ზამო სართული
პირობების შეტყობა შეიძლება იქვე
(3-1)

სტუდენტად ყუთილი
ემებს **გაკვეთილებს**
ღრესი: -ცნ. ფურცლის რე-
დაქცია. (10-4)

მეიმი
უ. მ. ჩიქოვანი
ავადმყოფებს იღებს უფლებდ და დ-
ღის 11-12-მდე და სღამოს 7-
8 საათ.
მხიობის ქუჩა, № 16.
Докторъ Н. М. Чиковани
Михайлов., № 16.

ლოქტორი მედიცინისა და ქირურგი
ზენაპლავსკი
ავადმყოფებს ღებულობს დღის
9-11 საათამდე და საღამოს 5-7
სათამდე.
გრიბოლევის ქუჩა, ანსკენისკველი
სად № 30.
Докторъ МЕДИЦИНЫ И ХИРУРГЪ
БЕНКЛЕВСКІЙ
Грибозловская № 30, д. БЫВШ.
Аршакуни. (7.)

სამეურნეო და ამბულატორია
ს. ზ. თოფუჩიასი
ქუთაისში
სამეურნეო № 50 საწოლი ავად-
მყოფთათვის. მიღებიათ ავადმო-
ნი: შანჯანას, ხრეგუას, საქარუ-
ნი, თაბლას და ღდათა ავადმო-
ფობისა,
გვამებდ სენით ავადმყოფნი არ
მიღებიათ.
ავადმყოფთ სრუჯერ დღის 11
სათამდე ნაშუადღებს 8 საა-

თამარე მისიგან და ნერვების ავადმყოფობას უფროდის ნ. ბ. შილიშვილი. საქართველო ავადმყოფობის და სიილისი უ. ა. შარაძის დედა ავადმყოფობის გუბერნილი კლინიკის მ. თ. კობახიძის 20 მისილამ—დედა ავადმყოფობის და ავადმყოფობის ქ. ბ. ბაგვაძის.

თვალის ავადმყოფობის—0. ა. შინაშვილი. ამბულატორიაში არის კანინტრია სახეობა და სამკურნალოლოგია გამოკვლევისათვის, ელექტრონი წმალობისათვისა და სხვისათვის. სამკურნალო დირექტორი ბ. ბ. თი. შარაძის.

Лечебница С. В. Топурия в Кутаиси.

ახალი ამბავი

და და მოაზრეს სიტყვებ. მისმა იმპერატორებმა უმალესობა და იღონა მოავარმა მიხეილ ნიკოლოზის ძემ ტელიონის კრისის გზის სადგურზე დახვდნარლ საზოგადოების შემდეგი სიტყვებით მიმართა:

„ძალა ბუნდური ვარ, რომ ამ მოხეტიალეს დროს მიშვე შემოხვევას შენს წყნობას, როგორც მოკვლევნება, ფრად სუფრად მჭევრა. გონრებდა თქვენ ვეფას ქრამის და ბუნდურებას, მოხალ მისმხმარებელი—სწოფიერ და სსანგებულ შრომას სსმხმარებლად და კავისათა სსყოფილად და სსანგებულად, რომეხმარებულეუფასა ჟემო მოკლდენენ მას. გზადლითა გულისათა მძღებისათა.“

სამკურნალო-მკურნალო წარმოდგენა. ორშაბათს, 21 სექტემბერს, სათავად-ზანუარო თეატრში სსველ-მოკვლეო წარმოდგენა იქნება გამოართლი ერთი ახალგაზდა სტუდენტის სასაბუნდოდ. წარმოდგენილი იქნება ტელეიანურ ენაზე ოპერა „კარმენი“.

და და მოაზრეს გამოკვლევებს. მისი იმპერატორებით უმალესობის დღი მოაზრეს მიხეილ ნიკოლოზის ძის გამაზავრება ტელიონის და აღარ მოხერხდა გუშინ, როგორც განზარალები იყო და გადადებულ იქნა დღისათვის.

ფანდამთა კომანდარის წამოსვლა. ტელიონის წამოსვლა პეტერბურგიდან ეანდარმა კორპუსის კომანდირი გენერალ-ლეიტენანტი ა. პანტელევი, რომელსაც თან ახლდნენ მისი სსანგებულო მინდობილობა მოსულ პოლიოვინიკი ნ. ს. იანკივი აღმუშავებელი ბ. ა. ბრეტვიტი და ეანდარმა უმალესობის შტაბის კორპუსის უფროსი პოლიკოვინიკი თ. ს. კანბორი.

სსოხმელთა საყურადღებოა. ნოვა, ობ. -ის პეტერბურგიდან

დღემოთი აუწყებენ, რომ გამოცხადებულა უმალესობის ბრძანება: მოქველ იქნება ქ. სსხმის მიხედვით „სანიტარული აღდგენები“ (санитарные участки), რის გამოა და აღდგენის პატრონებს ელვეთ ამომრჩევლობა უღებენ.

პირადული განყოფილება სამსახურებში. ტელიონის რეალური სასწავლებელში უმალესობის მსურველთა რიცხვის მერის მეტად გამარჯვების გამო, სასწავლებლის მეთაურის უმალესობის დროში, დაარსებულ იქნა და სასწავლებელში პირადული განყოფილება, რომელშიაც უკვე მიღეს 65 მოსწავლე.

ცნობილი ქალაქის შემოსავლადგასვლის შესახებ. შინაგან საქმეთა სამინისტროს სახეურილო დეპარტამენტს მოუხსენიანა ცნობებით ქ. ტელიონის 1896 და 1897 წლ. ამდგომ შემოსავლადგასვლის შესახებ, 1898 წ. ხარჯ-დასახელება და აგრეთვე ცნობები ქალაქის თანხვის, ნელიონკების. უმალესობის ამდგომ შემოსავლადგასვლის შესახებ, 1898 წ. ხარჯ-დასახელება და აგრეთვე ცნობები ქალაქის თანხვის, ნელიონკების. უმალესობის ამდგომ შემოსავლადგასვლის შესახებ, 1898 წ. ხარჯ-დასახელება და აგრეთვე ცნობები ქალაქის თანხვის, ნელიონკების.

ბრძოლა სამხრეთურელთა კომიტეტის მოქმედება. ბრძოლათვის აღლბარში დასაარსებულ სკოლისთა, თავ-შეხარისხა, სახელოსნობისა და სამკურნალოს შემდგომის მტყაბა ბრძოლა სამხრეთურელთა კომიტეტს უკვე შეუდგენია და აგრეთვე გამოუანგარიშებია, რომ ამ შემდგომებს დაიხარჯება 58 ათას მეთათვის.

სამხრეთურ სსოხმელთა მოხარება. სკოლის, სსადამის 8 სახარზე, დანიშნული კავსათის სახარზე, საზოგადოების სსხდამა. სსხდამის სახანია: პროფესორი ვ. ე. დიკუჩევის მოხარება „სსოხმელთა ნიდაგისა და ექრად კავსათის ნიდაგის შესახებ“. გარემუ პირი შეუძლიან სსხდამაზე დასწრება.

ს. ს. შინა (ქართლი). კეპადა მასწავლებელი. სკოლის მასწავლებელს პ. გ. მახარაბიძის შვირი შრომა და ვაზირი მიქელის ჩვენს მშობიო ხალხის გუნდში, ბევრი გლეხისათვის დაუტენია სწავლადგანათლების მინიშნებლობა და ჩაუნერგია სწავლის სურვილი. 15 წელიწადის ასა შემდეგ, რაც მახარაბიძე სოფლის მასწავლებელი არის და ამ თხოვრებთ წლის განმავლობაში, უსსიკიდლოთ ემსახურება ჩვენს ხალხს სოფელს. ბავშვებიც სასცხოველ შეუთვინებია, და ეგრეთვე აწველობის მათ და ურუმუნურათისაც კი მოუხერხებია წერა-კითხვის სწავლება.

ვისურვებო ასეთი კვილი მასწავლებლების გამარჯვებას.

ს. ა. ალი (ქართლი). შემოქმედება. ს. ალი მსხრებლობა დეპარტამენტის უმალესობაში შემოსწრაფა წინგნ-სსავთხველოს შემდგომისათვის საეკონომიკური აღდგომა, შოგ შეუდგენ სოფელში, სადაც ამ დღემოთი ვაღიბებულა შემდგომი; მანვე ყოელი წლიც აღმუშავებია რაგაგა მანეთი ფული.

გარდა ამისა წინგნ-სსავთხველოს სასწავლებლო გუნდში: მედავითან სერგო ეწოდებოდა—ხუთია მ. მსურველ ვასოლ უმალესობაში, ორი მ., მღვდლობა იანვე წერეთლობა, სამი მ., დიდ მალბობას ვუძღვეთა ამ შემდგომრეველო და ღმერთობა ქნას მრავალ სხვის მიმებამნოთ მათთვის და ჩვენი სარგის საქმიანბელო ფესზე დაეყენებინათ.

გაზე წინგნ-სსავთხველოსი მღ. ი. მკაპრავილი.

ს. ს. შუამდგომი (ნებრეთი). ხალხის დაქვემდებარება. ს. შუამდგომი შეადგენს ერთ ღამას სოფელს შორაზის მახრბო; აქაური სახელოსნო სულ წოთელ კრამბით დახურული და შავი ქვა ხომ აქ პარკების ხარისხისა. მხოლოდ შუამდგომებს ამ შოგ ქვიღანა ავარსფერი არ დარჩენია, გარდა დამურეთი კრამბითა და თითო-ორილო უხეირო ლეკურებისა.

ამთ სულ გაიღეს შუამდგომი ავადმყოფი და დარჩათ მარტო ცხელი ნაყარი, როგორც არის ნათქვამი იმერეთში: „სანამ მქონდა და ფულები, ვემე მოხარულბო, რაცე შოგმობაში ჩამოვარე უხარბო. ვინცე ცუდა ნასწავლობისნიცე ერთმანერთის „დანოსობაში“ და სსინგერბო ატარებდნარს. არცე აქაურები ზრუნვენ ხალხის სწავლადგანათლებლბოზე და არან უსკოლოთ, თუცე აქ სსინგერბო საბუღს უფროც ცხოვრობს და მისთან მეორე ზღალო ჩინიცე. შენ ჩემი ხარ და მე შენის“ ხმაზე მიღებრა ისმის, სხვა არასფერი...
კეპაბი

ს. ს. მუხარბის-სხიმი (ქართლი) შურის დათხოვრება. აქაური პურის მისსავალი წელს საშუალოა; ვენაშოცე ეცე ვეკარიათა, მხოლოდ გარემო სოფლის ვენაშოცე—კი მათ მათი წყუღენია რაოდენს. როგორც აქ ამხსნეს, ეს რაოდენი უფროსი იმხარბო მოხედობა, რომელსაც იმხარბო მთა პირად, პირადმეყურებს. ასეთი საწყობა მოგლენა, როგორც არის დროთა დროის განმეგებ სხვა დროს არ ახსოვს; წელსკი საზოგადოლო რადე უცნაური ტაროსებია: ზაფ

ხულის სიბოზა გვიან გვეღრისა და აღრე კი აცილდა; ეს ხომ წელს საზოგადო მოღვანა იყო და ამის განმეტება მარჯვების სკირო არ არის.

სასტავა მარსტავი. აქ საშუალო მღვდელმთავრებს, რომლებიც გაიხსნებოდნენ, მღირანობიდან გვიანობაში ჩინგნარა მოგროვებინათ ცეცხლის ასანთობლად ამ დროს თან დაეყენენ დანდებინებთ ანს. თულა მოვლები რომლებმაც შეუძრებენ მუღვლბუნის ცხელი ურბო წალბინებს ეს ჩინგნარა და რამდენიმე მანდისი მოშრებთი მათთან სახლში მიატოვებინა. მაგარამ ამით არ გათავსებულა საქმე. წაართვის დანსანთავარადე საზოგადოლო ხელ-საწყოა ხანა-ხუბავები. მეურმეებიც კელადღვწეული ემუღვარებოდნენ ნიეთების დამრეველს, მაგარამ თულა-შვილები ფეხურ-გინებით უხსლდებდნენ: „სანამ ფულს არ მოგვრებთან, ამ ხაზავებს ვერ დახმინებთ“. მეურმეებსკი ფული არა მქონდა და ამიტომ ამოლო შესცემულდნენ თავითან დამავგებოდა. ამგვარად ცემოდნენ მეზარბობს და თან გულადწოთი ბუტბუტებდნენ: „სა ხათი დაქციეს; რა საათისაც ი ვერნა ჩინგნარა ვამოტვირფივე წყლიდანაა“. ცე, მალსა...
სანარა

ს. ს. სკანბი (გურია). აქაურა ამბავი სარგის საზოგადოება იუფებოთ ნაწილობა; ქვემო სურბი, შოგ სურბი, ზემო სურბი და თავ-სურბი; ქვემო სურბიდან დაწყობილი თავ-სურბიანდ აღდგომა უმეტესწ ნაწილად გარიათა, უფროსი ზემო და თავ-სურბის ახლავს გარბი და ტყე. ტყეში ბუღობს მრავალ-ნაირი გარბიო ცხოველები: დაფი, ტურია, მარტი, კვერან, მელა და ზოგან მღვლებიც; სურბებ სოსყვენ: სინილს, ღამს, ქაითაოფობს და სხვ., მაგარამ ერთ მესამედ კირხახლის დაფებია ანაღვურებენ. იქვე მრავალდ იზრდება: მუხა; წიფელი, ნიგოზი, ლეკნახარი, ფიცი და სხვ.; პირველ და უკანასკნლიდან ზღიან ვაფარს. რომელიცე კარგ ფასებში იყიდება.

შინაურ საქონელი უმეტესწ მშობილო ტყეებშია: ცხენს, ხარს და ძროხას; ისეთი ოჯახს ვერ ნახეთ, რომ თუ არა, ერთი ცხენი მინც არ ჰყავდეს. ქვემო სურბი და თავ-სურბის თუცე კი საზოგადოებებს შეადგენს, მაგარამ განსხვავებამკი მათ შორის დიდია: ქვემო სურბის ახლავს მღვირცხლი, მჭარბობაპირაკი და სტუმბობა-პირაკი ხალხი; თავ-სურბის: დნეჯი, ანა სტუმბობა-პირაკი, სრული ტანის და ხშირად ენა-ბულე. სურბებს ჰყოფს ორ-ნაწილოდ დ. სუფსა, რომელშიაც ბევრია წყარა

და კალმბი. ამ მდინარის საშუალებით ხარში ჩამოაქვთ ხევები და ფიჭვნობი. გზა-კი ერთი აქვთ, რომელიც მდ. სუფსის მიხედვს და ჩინახატურამდე შეუერთების ძლიერ გაუქირდება ამ გზაზე მოგზაურობაზე.

ბირჟული

* **ფიჭ. 13** ინციენტისა, ქ. ფიჭოთი ქუჩებისაზე გარდაცვლილა სერკარტორი გურია-სამფრანკოსი სენა-პროკოროვი. განსვენებული არაა. შირი-ავეი. განსვენებული არაა, რომელიც სხვის, რისხვანზე მივითხროს საეპარქიო კანცელარიაში იმერეთის თანამშრომელ ბანს ჩაინაწიესაო.

შემცირებია მუდმილი ჯარი, რომელიც არ აღემატება 174,000 კაცს. მაგრამ იმის დროს იტალიის შეუძლია გამოიყვანოს 1,473,000 ჯარის კაცი და გარდა ამისა მოიწვიოს კიდევ დროშის ქვეშ 727,000 სათადარიგო ჯარის კაცი. ყველაზე უფრო ცოცხა ჯარი მუდმილის სახემწიფრობით შარის ჰევის ინტლის: მას ეკავრებით შეუძლია გამოიყვანოს 220,000 კაცი, ხოლო სათადარიგო ჯართან, მილიტანთან და თავისუფალ მემორებთან ერთად—არა უმეტეს 720,000-ისა.

ამ ემალ ევროპაში მუდამ შეიღებულბოლა 4,250,000 კაცი. რომ უმეტეს მსოფლიო ომმა იფეთის, ლაშქარდ წავა 16,410,000 მეომარი, ხოლო სათადარიგო ჯართან ერთად—34 მილიონი. ეს უზარმაზარი ჯარი რომ ერთ ზოლზე ოთხ-იგივად გაიფშვრიეთა, დავკირდება მადრილს და პეტერბურგს შუა არსებულ მანძილად. 1,680 ოთხ-ივეს მეტრზე მოუწევს 9 ჯარის კაცი და 79 უზარმაზარი მცხოვრები. საზოგადოთ კი, ევროპაში ერთ ჯარის კაცზე მოაქვს 10 მცხოვრები, ანუ 50 მანაკაცი.

აზიასი მშვიდობიანობის დროს ირიცხება 500,000 ჯარი, წყრლი წყროლი სახემწიფრობით ჩაყოფილად. ჩინეთის ჯარიც ვერც დაუვლითა; ზოგიერთები ამომავდ, ეს ჯარი 1,200,000 კაცს უდრისა. მაგრამ ეს მხოლოდ ქილდღებუა. ავირკავში ადგილობრივი ჯარის რიცხვი არ აღემატება 250,000-ის. ამერიკის ჯარი ევროპასთან შედარებით მეტად მცირეთა. მაგალ. მექსიკის შეუძლია გამოიყვანოს 120,000 კაცი, ხოლო ბრაზილიის 28,000, რომელსაც უნდა მიეუბნათ, 20,000 ენაბრეთ. შეერთებულ შტატებში მშვიდობიანობის დროს იარაღის ქვეშ იმყოფება მხოლოდ 25,000 კაცი, მაგრამ იმის დროს ირყვევს ჯარში ყველას, ვისაც უკი იარაღის ტარება შეუძლია, წლიურდამობით 18-დან 45 წლამდე; ასეთ პირობებში ამერიკის შეუძლია შეადგინოს 10 მილიონი ჯარი.

მთელ დედამიწის ზურგზე მუდამ შეიარაღებულბოლა 5,250,000 ჯარის კაცი; მსოფლიო იმის დროს კი შეიძლება შეიარაღდეს 44,250,000 კაცი. მთელი ეს ჯარი, გამწყრიბებულბოლი ერთ ზოლად წყარბადღებენ ერთ გაბმულ ჯაგებს ეყრდნობენ. შერბო, სხვი, რომ თვითბული ჯარის კაცის თბოვი იღება წინ მდგომარეობაზე. მარტო ერთი განსართლი ამ თბობისას იღრბება 2 1/2 მილიონი ფრანკი. ამ რბოვი რომ გამწყრიბებულბოლი ჯარი-დავათავლინობთ, შეურყრებულბოლი უნდა ვი-

როთა მატარებლობით 70 დღე და წუთში 2,000 კაცი დავათავლინობთ.

ევროპის ჯარების შესანახად ხარკი მათი რიცხვებია დამკვიდრებული შედგობილია: რუსეთი უკველწლივ ხარჯავს 772,500, 000 ფრანკს. გერმანიით—675 მილიონს, საფრანგეთით—650 მილიონს, ავსტრია—432,500,000-ს, იტალია—28,250, ათასს, ინგლისი—450,000, ხოლო ყველა მქვეს სახელმწიფოთა—4 მილიონად და 230 მილიონ ფრანკს. ყველაზე უფრო ითვდ რუსეთის არსებობის ჯარის კაცი; ის დღის მთელი ითვდ რუსეთში მოუწევს ჯარის შესანახად 6 ფრანკი. გერმანიით—13 ფრ., ავსტრიაში—10-მდე ფრ., იტალიაში—9-მდე, საფრანგეთში—18 ფრანკი და 25 სანტ. და ინგლისში—12 ფრანკი.

ევროპის სხვა სახელმწიფოებსაც არ ნაკლებ მძიმედ აწევს სახმელთის ხარჯები მაგ., ოსმალეთის სახმელთის ხარჯები უდრის 172,500 ათას ფრანკს. დანის სახმელთის ხარჯი არ აღემატება 2,750,000 ფრანკს, მაგრამ ეს რიცხვი დიდას ასეთი პატარა სახელმწიფოებისათვის. საზოგადოთ ევროპის ყველა მეორე ხარისხობიანი სახელმწიფოები ხარჯავენ თავის ჯარებზე 614,500,000 ფრანკს.

თვითებულ წუთში ევროპა ხარჯავს სახმელთის სასქებზე 137 ფრანკს და 50 სანტოსს. უკველივე ზემო აწერილიდან ადგილი მისახვრია. თუ რად ეღრბება მსოფლიო ომი. ჩინეთი იპარბეთის უკანასკნელბო ომმა შინა-შეთა 250 მილიონი ფრანკი. ხოლო ევროპის ომის დროს. დათარბება მთლიანობად ფრანკი, რომელსაც კიდევ უნდა მიეუბნათ ბუარბებულბოლი ადამიანთა სიკვდილი და ქონების დათბება. გერმანიის საგანგებოდ ომისათვის შენახული აქვს 450 მილ. ფრანკი, მაგრამ ეს, რასაკვირველია, წვეთია ზღვიანი, თუ სახემწი მიეღებთ, რომ ომის დროს გერმანიის ჯარი ცვირბა 150 ფრანკი იღრბება.

ამერიკის ტრანზბულიკები უკველწლივ ხარჯავენ სახმელთის სასქებზე 522 მილ. ფრ. თუ ამას მიეუბნებთ ერთბაშისა, აზიის და აფრიკის სახმელთის ხარჯები; მაშინ 6 მილიონად ფული ქვემარბიტებს-სამი ახლო დავიანახებთ, თუ რბობა ხარჯავენ უკველწლივ ყველა სახელმწიფოები თვითბოთი ჯარების შესანახად.

ასეთი ბუარბებულბოლი ხარჯი, რა თქმა უნდა, სრულიად უნებართლო იგი, ასე ვთქვათ, აზრობის შემო-საღლის წყრობის, ამრავლებს ისე-დაც მძიმე დავასახლებს, არ აძლევს საფრანგო მოქმედების წესიერად წარბოების ნებას, ასეს-ტებს შწარბობებულ ძალის სახელმწიფოებს და ძირს უთხრობს საზოგადოების კეთილ-დღეობას. კაცობრიობა დიდი ხანია ცდილობს რომ დაამყაროს მშვიდობიანობა არა ბიჭვრობად და ხარისხანების ძალ-მამრბობაზე, არამედ სამართლიანობის საფუძვლებზე, რომ საერთა-შორისო დავის გადაწყვეტა გუთუნობს იმის დათბობა რომ სასამართლოს, რომ მისდომოს „ბარბაროსობის ნაშთი“ და სხ.

სამეცნიერო ცნობა

მასალა პარბოსი ბრბანიონის (ბურდესი მოსკოვის კარბვლ სტანდებს)

ზოგიერთ მეცნიერებს; მაგ., ვაზლს, შისლეს, ორკვარი უფორბეთი გამოკვბო: ტრბალად და მოკვდებო. მოკვდებობებზე ფთოთებო ახლო-ახლო სხვად; ასეთი უფორბეთი შეიძლება სამართალიდ შეუტრბობდეს, რად-განკაც მაზე ეტობას ის ფიცილებ, სხვა საფუძვლად ომსდენ ფთოთებო, ამ უკანასკნელ ვფორბეთს ანუ კარბვლს უწოდებენ სათფიანს კარბვლს (ПЛОДОВАЯ ШЕЛКОВА); რად-განკაც ზოგიერთ მეცნიერებს; მოკვდებო ამ ფორბეთს არა-სს სათფიანს; აქვე უნდა დავთქვა, რომ ის კარბვლად, ორკვარი-მაგ არის ყველაფერი, მოკვდებო არის სხვა კარბვლზე და დავადე შეიძლება სამართალიდ ვიფიხთ ყველაფის კარბვლს მეცნიერებს; კარბვლად ორკვარი არის: მოკვდებო და ეკვრბას (СОКО-ВЫЯ); კარბვლ ამ კარბვლების არის მდებარე ხარისხობას ვიფიხებო, რომელიც ჩნდება არამე თუ უარბო, არამედ ფესვებზე და ფთოთებულებზე; ვის არ უხასის ფესვებზე უარბობთა შერ კარბვლეთი მორბე ხარისხობას კარბვლბობას ჩნდება; კარბვლ მორბე ხარისხობას კარბვლბობას არან მძიმე-ხედავ ვიფიხებო (СЛИШЕ ГЛАЗКИ). ბებრბერ კარბვლ, ფთოლის ოდობაშია ამისობ, და ახარბება; თათი ვფორბო ომსდებო, კარბვლ ოდობა ვფორბე; კარბვლ კარბვლ კარბვლბობას არან მძიმე-ხედავ რბას მძიმე-ხედავ სხვი; შერ, თუ ამ კარბვლზე ზეფით ხე მოაქრა, მაშინ კარბვლ ოდობაში და კარბვლს აფიხებს გამოხდის ვფორბეთი; მესამეა მძიმე-ხედავ ვიფიხებო თათის-თავთავად გამოხდის (ПРОБИТКА); ვის არ უხას-ხედავ სრულიად, რომელიც ჩნდება ამ მძიმე-ხედავ კარბვლბობას?

*) იმ. ოცნ. უფროსი № 632.

დეროპია განზრუნა ერთი-ერთმა ნეთისგან თავს ფორმებით, წლოვანობით და მოპარებით (направленіе).

დერი შეიძლება იყოს რგული. თოსკეთისა, სპიკეთისა. ზურგის მგენარეებს (хвонная рас.) ჰქვთ რგული დერი; ტურქულიდან (губчатый) მგენარეებს ითხუროსანა, დერი შეიძლება იყოს ერთი წლოვანი და მრავალწლოვანი. ერთწლოვანი დერი ურეტესია აბასიგან (Травянисты раст.) მგენარეებს ჰქვთ. მრავალწლოვანი დერი სეგვას: პარგელ წივს მწიგნო ფერი დერის ხარისხად მძინავს; შუაღვე განგვას ხსადმე და ახალი ნახი ელმარეები განაჰქვს კვარტრადან; კანკეზულ დეროზე ფითილები ახარ განაჰქვს; ზღ დეროვანა ჰქვთ ნების და ბუჩქნას (кустарники). ბუჩქს უწოდებენ ასეთ მგენარეს; რომელსაც მრავალი დეროვანი ჰქვს ძირი. დახვე დაწერილი.

ხეს ჰქვითი ტრეტები (Бѣты) ასევე ახალი ტრეტელები ჰქვითი; ამ ხეს ტრეტელებს ზღ დეროს ჰქვითი ტანს (штамბ); ტანს ზღ დერი ხეს ტრეტები ახას. ტრეტები ერთად შეადგენენ... (крона), მოპარებით დეროვანი არან სწორები (прямые); შოლარი (лажачи) მგენარე (ползучіе), რომელიც მგენარე სასისხვანი ფესვებით გვეგვანან ზეხანდაც; მხეველი (вьюшцы) რომელიც ერთგვარ ახალი-მხედას ზღ დერის. ახალი დერი ზღ დერის არან ჰქვითი გარდა ზღ დერი ზღ დერის არან ჰქვითი გარდა ზღ დერი, რომელიც მარჯში ახალი ფესვებით. ზღ დერი ძირგული დეროს მარჯში ახალი ფესვებით ჰქვითი. ზღ დერიც ეს ფითილები უფერული არანა. ამ ძირგული დერის ხანდაზნ მგენარეებისაგან ფესვები განაჰქვს. ერთი ფითისა არან განსხვავებული არან გვერდი დერი; ურეტულ კარტოფლის ძირგულიც ეტოვას კარტოტები (მგენარეული ფესვები) ხსენი და ხონი მრავალგვარებენ სხეგვარ დეროებს, ხსენი მრავალი დერი ჰქვს; მსხე ხსენან არგულიც მრავალი ფითილები.

მ. ზალიშვილი (დასასრული იქნება)

სწილისთვის. ეს სახით დაფესვულია რვა თასს მარგად.

ღებებები

(რესიოს დღეშოთა სადგინოსთან) 17 სექტემბერი

იალბა. 11 სექტემბერს მისის უღიდებულსობის მამულს ლიგვლიაში ცეცხლი გოუნდა იმ სამხარულოში, სადაც საქმელს ახას. დღებდნენ ფიციტებისთვის ხლმარეულ და დღორათი ალექსანდრის თეოდორეს ასული, რომელნიც ამ დროს სასიგნოლო ბრძანდებოდნენ, ექ მიზრბანდნენ, სადაც ცეცხლი და დაწყვის ექ ცეცხლის ჩაქრობამდე. მათ უღიდებულსობით ლიგვას მშრომლობა რაზმის ყველა ის ადგილზე, რომელნიც ცეცხლის გამო სუსტიდებოდნენ დარანდ, და მოწყვლად მიიყვიეს უხალეს საიდლები.

სამხარული. 16 სექტემბერს სადგინებო მატარებელი მოვიდა პრინციეს ირენა პრუსიისა. წარჩინებულ მოხელეთა მიღების შემდეგ პრინციეს გეტლი ლიგვრიაში წაბრძანდა.

პარიზი. გზებებში იბნიშნეს, რომ გუშინდელმა დღემ საზოგადოლო მშრომლობანდა ჩაიარა. ზღ დერი ჰყოენდა იმ ახმას, ვითომ გმენარეულ ცურორიზდებს საძღურები ვნივლოს მინისტრის შანუანისაგან იმის გამო, რომ რად გეტლი ბრძანდა პრინციეს წინააღმდეგ გამოძიებები დაიწყათ.

«Galois»-ში დაბეჭდილია ბრულოის ნაღობარეკელი. ახალგვანთა მინისტრმა, ფარუო რა ის ხმა, რომ ვითომ უარსხელდა მარჯში ექსპლიციო ზენნ არგავიგზენიო, განაცხადდა რომ შთაბრძობის მშენიცილობანობის მოგვარე განზრახვები და მორიგების ჩამოღების მისწრაფებანი არ ეთანხმება პოლიტიკას უარყოფისათ. საქონია მარჯში მისი მოუცლათ. შეტევათ თავიდან აცილებულ იქნება, სადღორლომტო მოლაპარაკებმა უყვე დაიწყეს, ფაშადის სქემე გაღწეული იქნება პარიზში.

ლოდონი. ტრემეს" ღებში ატალიზმებენ, რომ ჩილის ვიციტეობის გამოდგენილი გაღწეობი იქნება ტრინძინდენ ჰკეინშიო; როგორც კანიშუმები განაცხადდა, იუგოს. და ბაღდაბის ერთმანეთი სუსტოთ. თიჯი დღორთოლომ დასცო ახალი ბრძანებანი ეცლობებმა შემოღების მსურველ დახის წყურვების დღების შესახებ. კანიშუმის 8 მომხრეებს წინააღმდეგ დაწყებული გამოძიებები. ამით ის ბრძოლი ედებოდა, რომ დღედა—იმგებარე...

რიცის წინააღმდეგ შეთქმულება მკინილი და კავშირი სკერიათ იმ დამოხებითა წინააღმდეგობან, რომელიცლი ამხარე ჩინეთში მოახდინეს ამხარეში.

კონსტანტინოპოლი. 17 სექტემბერს, დღის 5 1/2 საათზე, გარდაცვალოდა ლიგვრიაში.

სოფია. ექ დარბისა საევიროსამარეული მოუხე.

სამხარული. ინგლისისა, საფრანგეთისა. იტალიისა და რუსეთის კლრის ხელ-მეორეულ შეიკრინენ ტრინძის საქმის შესახებ სათითბიროლ.

განცხადებანი

ბეჭდვები და მღეუ გემოვანი
განცხადება
მღეული სეგვანი, კოტე მესისია ჰუხზე განაღებდა ბიორგული უფსიგვარი მოგვარი სესიოთას ახარდა, პოემე ვიკავშეველი ხარა, მოთხორ, ჩინატავილითა სასეგვარი სასხვანი, ახმევი და მანახანლისა. (30 8)

ურბენი

Lurbain

სახოვადობა, რომელიც ახლდებს თანხებს, მზათავებს, შეძისაფლა და სხვა. შევადითანის პარიზობით ავღუდუოვობის თუ შეუკლებლობის დროსათვის.

დასაფუძველო მომანაღებამა ეღვეტო მოიგება დასაფუძველი პარგელ წლოვანობა.

კონტრა მიწერ-კავკასიისა, მიწერ-კასპიისა, თურქესტანისა და ბუხარის მხრისათვის იმყოფება გენოლისი, მსეკიჯის ქ. № 9, მანუის ხსენად. ეღვეფიანი № 543.

შთავიარი რუგუდობა ბეგარ კლასისა ქუ ტერ-მთავროვანი ინსექტორი ჩინატავს ეკანსამეს ქუ ტერ-მთავროვანი ცნობანი და ბარათები ყველას მიეცემა ავღენტებისაგან მოთეს რუსეთის იმპერატორის ქალგებანი.

Контора страхового общ. „УРБЭНЪ“
Тифлиси, Михайловская № 9, д. Попова. Телефонъ № 543. (50-40).

კურსი ბუხარეტი

состояний изъ слѣдующихъ предметовъ:
1) Бухгалтеріи двойной итальянской по разнымъ отраслямъ торговои промышленности.
2) Коммерческой ариметики (банковъ и торговаи операций),
3) Ариметики на счетахъ.
4) Коммерческой экономии,
5) Торговъ и всеобщей языканений.
преподаетъ И. Я. БРОНЪ ФОНЪ-БРЕННЕРЪ, гл. бухгалтеръ общ. взаимн. сел.хоз. кредита и препода. школы садоводства.

Плата за весь курсъ 60 руб.

Курсъ 3-мѣсячный, при ежедневныхъ занятіяхъ въ теченіи 2-хъ часовъ, по вечерамъ. Начало занятій — 1-е число каждаго мѣсяца.

Аттестаты за успѣшныи занятіи отъ реальнаго училища и школы садоводства.

Составилъ И. Я. Бронъ фонъ-Бреннеръ, в кнѣга «Коммерческаи ариметика содержитъ въ себѣ 1) отдѣлы: 1) ариметика, вычисленіи на счетахъ 2) монетнаи вычисленіи, 3) торговнаи сѣлки, 4) всеобщаи операции, 5) торговнаи товарищества, 6) банки и ихъ операции, 7) биржеваи операции (заوادъ и табакни). Цѣна 2 руб. Продаются во всѣхъ минимихъ магазинахъ и у автора: Михайловская ул., № 71, и Барятинскаи, селеніи-соз. бань.

Изданіе газеты «Назѣвье», приостановленное распоряж. Г. Министра Вѣнтр. дѣлъ, на 8 мѣсяцевъ возновляется со 2-го Сентября 1898 г.

Принимается подписка на общественную, политическую и литературную газету

НАЗЕВЬЕ

Условія подписки:
Съ доставкою во Владиванъ на одинъ годъ 6 руб-
Съ пересылкою интродуцианъ 7 руб.
Съ сентябромъ по 21 декабря 1898 г. какъ городскимъ, такъ и интродуцианъ подписывать два рубля.
Плата за объявленія:
На 1-й страницѣ за 1 разъ 20 к. послѣдующіи разы по 10 к. со строки
На 4-й « » 1 « » 10 к. « » 5 к. « » пестига
Отдѣльный номеръ 5 коп.
Подписывать можно съ 1-го числа каждаго мѣсяца и до конца года. Подписанца и объявленія принимаются во Владиванъ, въ конторѣ газ. «Назѣвье» у издателя С. И. Газарова. (12-10)